

UCHWAŁA NR XXIX/145/2025
RADY MIEJSKIEJ W SOLCU NAD WISŁĄ

z dnia 11 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego planu deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) w związku art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) Rada Miejska w Solcu nad Wisłą uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny plan deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

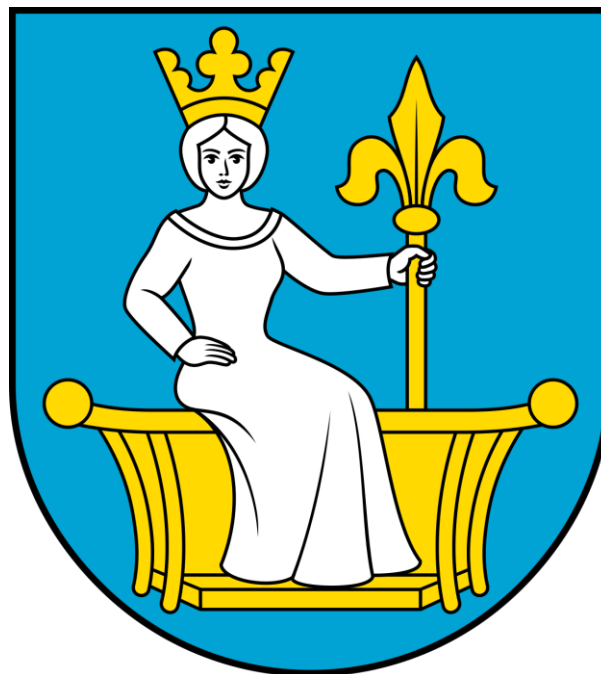
§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Solcu nad Wisłą

Jadwiga Kandyba

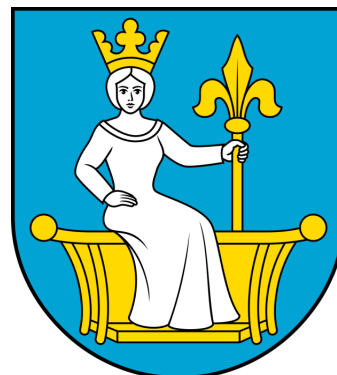

Lokalny plan deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029

Dokument opracowany przez:

Miasto i Gmina Solec nad Wisłą /
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
27-320 Solec nad Wisłą,
Rynek 1/1
<https://solec.pl/>

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum
Polityki Społecznej
ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa
www.mcps.com.pl

Utila Sp. z o.o.
ul. Łotewska 17 lok. 01
03-918 Warszawa
www.utila.pl

Solec nad Wisłą, listopad 2025

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

SPIS TREŚCI

	Wykaz skrótów	4
1.	Wstęp	5
2.	Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych	7
3.	Diagnoza	9
3.1.	Charakterystyka JST	9
3.1.1.	Struktura społeczna.....	9
3.1.2.	Główne problemy społeczne.....	11
3.2.	Zasoby JST	12
3.2.1	Istniejące na terenie JST zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne.....	12
3.2.2.	Usługi świadczone w środowisku.....	15
3.3.	Diagnoza i analiza potrzeb mieszkańców w podziale na obszary wsparcia	17
3.4.	Potrzeby podmiotów pomocy społecznej	24
4.	Plan rozwoju usług społecznych	25
4.1.	Osoby starsze.....	26
4.2.	Osoby z niepełnosprawnościami.....	27
4.3.	Rodziny z dziećmi	28
4.4.	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	29
5.	Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania działań ujętych w Planie	30
6.	Systemy monitorowania i oceny	37
6.1.	Wskaźniki rezultatu i produktu	37
6.2.	Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników	38
6.3.	Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	38
7.	Spis elementów graficznych	40

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CUW – Centrum Usług Wspólnych

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

M-GOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – Podmiot ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

POW – Placówka opiekuńczo-wychowawcza

PS – Przedsiębiorstwo społeczne

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy

UE – Unia Europejska

UTW – Uniwersytet trzeciego wieku

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na lata 2026-2029 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany, jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych, doświadczających kryzysu, czy też mających trudności z adaptacją do życia społecznego. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Cele tej polityki koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z otwartym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym zgodnie z potrzebami mieszkańców i ich możliwościami finansowymi. Tak wyznaczone priorytety osiągać można tylko poprzez konsekwentną integrację i koordynację działań różnych systemów (w tym m.in. pomocy społecznej, zdrowia czy edukacji) oraz systematyczne planowanie w oparciu o dowody pochodzące m.in. z diagnozy lokalnej oraz analizy potrzeb. Wykraczanie poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej jest więc jednym z fundamentów przedstawianego Planu, natomiast kluczowym jego założeniem jest konsekwentne realizowanie idei rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to zamykania istniejących placówek tylko planowy rozwój alternatywnych wobec nich usług tak, aby to ostatecznie mieszkańiec wybrał zgodne ze swoimi preferencjami rozwiązanie. Ważne jest też, aby ofertę usług planować w oparciu o sprawdzone modele, których skuteczność została potwierdzona w nauce i praktyce, przy zachowaniu elastyczności w dopasowywaniu rozwiązań do zmieniających się potrzeb i preferencji odbiorców.

Plan został opracowany na lata 2026-2029 przez samorząd gminy we współpracy z pracownikami ośrodka pomocy społecznej, przy udziale grona ekspertów i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w regionie. Dokument przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji i potrzeb lokalnych, Strategię rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego (RPDI), a także z uwzględnieniem innych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Plan określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkującym postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla dzieci i ich rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego oraz osób starszych. W trakcie jego przygotowywania wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Dokument obejmuje sześć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części – diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych, diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej gminy, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje lokalny system pomocy społecznej. Druga część – wdrożeniowa (rozdziały od czwartego do szóstego), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na 4 obszary interwencji: 1. osoby starsze, 2. osoby z niepełnosprawnościami, 3. osoby w kryzysie zdrowia psychicznego i 4. dziecko i rodzina), jak i analizę kosztów realizacji Planu oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszej gminie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych

mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia. Będziemy monitorować proces jego realizacji, a także konsekwentnie mobilizować wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do realizacji i stymulacji podjętych w nim ustaleń.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Powiązanie celów strategicznych gminy z dokumentami krajowymi i regionalnymi jest istotne dla zapewnienia spójności działań rozwojowych oraz efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów. Umożliwia to lepsze dostosowanie lokalnych inicjatyw do priorytetów krajowych i wojewódzkich, co sprzyja zwiększeniu skuteczności podejmowanych działań oraz ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Poniższa **Tabela 1** przedstawia zestawienie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Solec nad Wisłą z celami Strategii rozwoju usług społecznych - polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Mazowieckiego na lata 2023-2025 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lipskim na lata 2021-2030 i Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2016-2025.

Ponadto, Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 został opracowany zgodnie z Ogólnopolskimi Wytycznymi Tworzenia Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, co zapewnia jego spójność z krajowymi standardami planowania i realizacji polityki społecznej.

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel strategiczny 1: Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci. • Cel strategiczny 2: Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu • Cel strategiczny 3: Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności • Cel strategiczny 4: Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2023-2025	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel 1 Zintegrowanie regionalnych celów i działań operacyjnych dotyczących rozwoju usług społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji w spójny proces działań adresowanych przede wszystkim do podmiotów lokalnych, odpowiedzialnych za organizowanie, dostarczanie i finansowanie tych usług ze środków własnych lub z innych źródeł, w tym z budżetu państwa • Cel 2 Silniejsze powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych dostępnych w województwie z regionalnymi i lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług społecznych. • Cel 3 Wytyczenie oczekiwanych kierunków rozwoju usług i deinstytucjonalizacji na poziomie lokalnym i ponadlokalnym m.in. poprzez działania finansowe
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lipskim na lata 2021-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 są zgodne z poniższymi kierunkami działań: 1. Podnoszenie jakości usług w ramach pomocy społecznej 2. Rozwój usług opiekuńczych i integracyjnych

Dokument	Zgodność
	3. Zapobieganie problemom społecznym
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2016-2025	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 są zgodne z celem strategicznym 1.: Zintegrowany system wsparcia i opieki nad dzieckiem oraz rodziną • Cel operacyjny 1.1. Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej. • Cel operacyjny 1.2. Wspieranie przeciwdziałania problemom wychowawczym dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Cel operacyjny 1.3. Promowanie i wspieranie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu. • Cel operacyjny 1.4. Organizowanie i wspieranie inicjatyw uświadamiających i przeciwdziałających występowaniu przemocy w rodzinie. • Cel operacyjny 1.5 Prowadzenie kompleksowego systemu wsparcia i pomocy rodzinom dotkniętych przemocą.

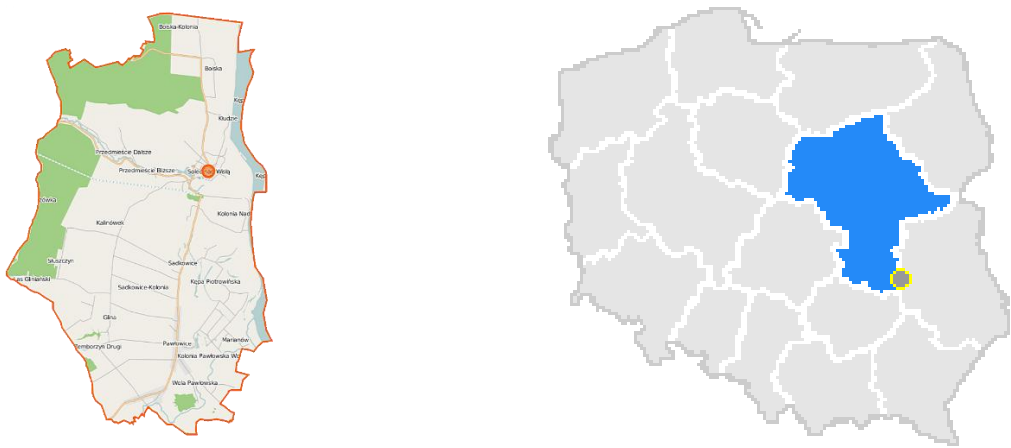
Źródło: opracowanie własne

3. DIAGNOZA

3.1.CHARAKTERYSTYKA JST

Solec nad Wisłą jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie lipskim. Od północy graniczy z położoną w tym samym powiecie gminą Chotcza, od zachodu z miastem oraz gminą Lipsko. Od wschodu gmina Solec nad Wisłą graniczy z województwem lubelskim, gminą Opole Lubelskie, a od południa z województwem świętokrzyskim, gminą Tarłów. Powierzchnia gminy wynosi 137,4 km², z czego 20,9 km² zajmuje obszar miasta Solec nad Wisłą. Przebieg granic gminy oraz jej położenie na tle mapy Polski i całego województwa przedstawia zamieszczona poniżej **Mapa 1**.

Mapa 1. Przebieg granic gminy Solec nad Wisłą oraz jej położenie na tle mapy Polski i województwa mazowieckiego

Źródło: Wikipedia Solec nad Wisłą oraz livecity.pl (dostęp:12.11.2025 r.)

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

Gminę Solec nad Wisłą w 2024 r. zamieszkiwało 4518 osób. Kobiety stanowiły 51.5% mieszkańców gminy - przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn wynosi 136 osób. Pomiędzy 2022 a 2024 rokiem nastąpił spadek liczby ludności o ok. 1,7%, bez znaczących różnic pomiędzy kobietami i mężczyznami. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w latach 2022-2024 przedstawia **Tabela 2**.

Tabela 2. Liczba ludności w podziale płeć w latach 2022-2024

Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
4 598	4 567	4 518	2 228	2 206	2 191	2 370	2 361	2 327

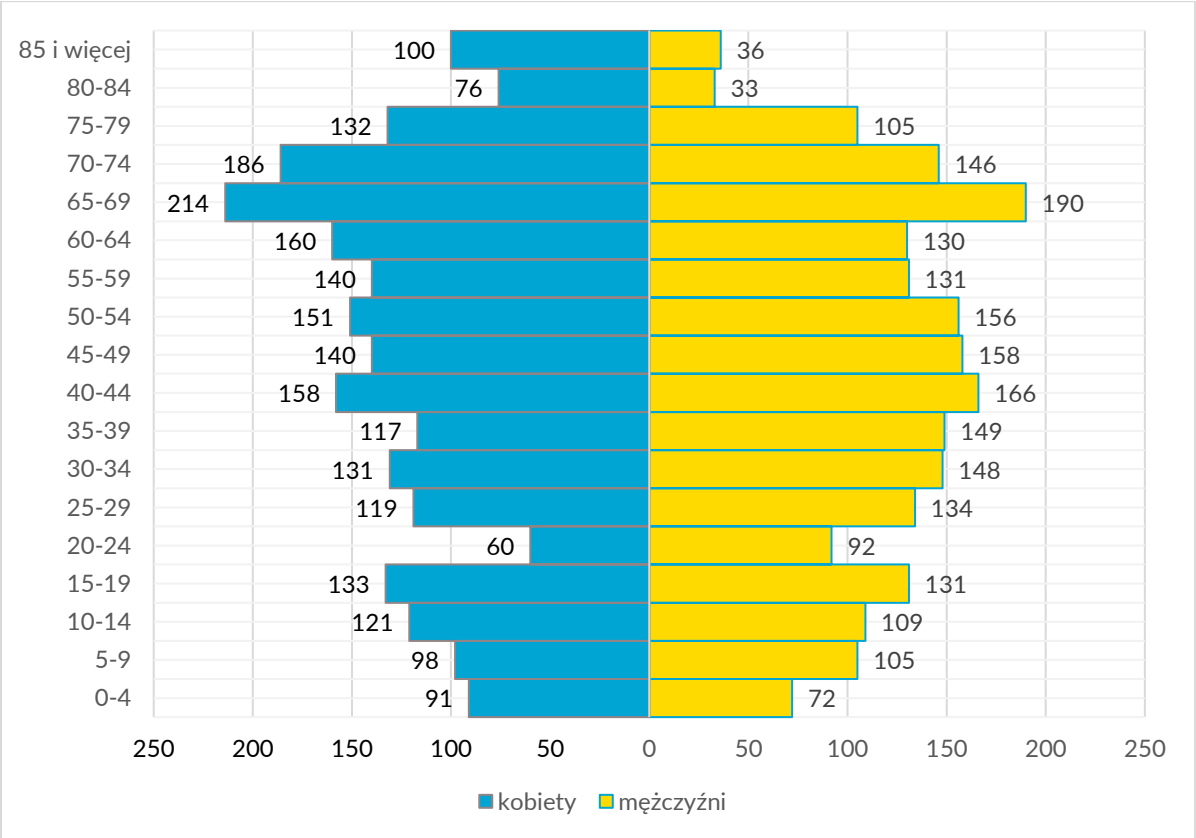
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Mediana wieku mieszkańców gminy Solec nad Wisłą mieści się w przedziale 45–49 lat – oznacza to, że połowa mieszkańców jest młodsza, a połowa ma co najmniej 45 lat. Jest to wartość zbliżona do mediany ogólnopolskiej, która wynosi 43 lata. Najliczniejszą grupę stanowią osoby dorosłe w wieku produkcyjnym (20–64 lat) – 2150 mieszkańców. Osoby w wieku senioralnym (powyżej 65. roku życia) stanowią 27% (1218 osób), a młodzież w wieku szkolnym (do 19. roku życia) – nieco mniej niż 20%. W strukturze piramidy wieku uwagę zwraca luka w liczbie osób w wieku 20-24. Może ona świadczyć o migracji edukacyjnej, charakterystycznej dla osób z mniejszych miejscowości w tym przedziale wiekowym. Najliczniejszą grupą wiekową zamieszkującą gminę są osoby, które niedawno wkroczyły w wiek emerytalny (65–69 lat) – 404 osoby, co stanowi blisko 9% mieszkańców gminy.

Wśród osób w wieku produkcyjnym liczniej reprezentowani są mężczyźni, stanowiący 51,8% osób między 20 a 65 r.ż. Wśród osób powyżej 65 r.ż. sytuacja odwraca się. Kobiety stanowią 58% seniorów

zamieszkujących gminę, a w grupie osób najstarszych, powyżej 80 lat, kobiet jest 2.5 razy więcej niż mężczyzn. Szczegółowy rozkład grup wiekowych przedstawia poniższy **Wykres 1**.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego w gminie wykazuje tendencję wzrostową. W ciągu trzech lat zwiększył się z 40,6 do 45 osób w wieku 65+ przypadających na każde 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Analiza piramidy wieku wskazuje, że w kolejnych latach współczynnik ten będzie nadal rósł, ponieważ liczebność roczników wchodzących w wiek produkcyjny jest niższa niż liczba osób przechodzących w wiek poprodukcyjny. Saldo migracji, liczone na 1000 mieszkańców, w latach 2021-2024 pozostawało zasadniczo ujemne i wykazywało tendencję spadkową. Należy jednak zaznaczyć, że jego wartość oscylowała wokół zera. Nawet w 2024 roku, kiedy ujemne saldo osiągnęło najniższy poziom, gminę opuściło zaledwie około 12 osób. Jedynym rokiem, w którym liczba osób napływających przewyższyła liczbę osób opuszczających gminę, był rok 2022 – okres wyjątkowy w skali całego kraju z uwagi na rozpoczęcie pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę. Szczegółowe dane dotyczące omówiony wskaźników demograficznych przedstawia **Tabela 3**.

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ¹			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ²		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
40,6	43,2	45	0,4	-0,7	-2,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Co trzeci mieszkaniec gminy Solec nad Wisłą ma wykształcenie średnie i policealne, a ponad 1/5 stanowią osoby z wykształceniem zawodowym lub branżowym. W sumie ponad połowa mieszkańców gminy zakończyła edukację formalną na poziomie szkoły średniej. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią niecałe 15% ludności. 16% ogólnej liczby mieszkańców stanowią osoby z wykształceniem podstawowym

¹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

² Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

lub gimnazjalnym, przy czym należy wskazać, że dane z Narodowego Spisu Powszechnego obejmują osoby w wieku powyżej 13 r.ż., które uczęszczają jeszcze do szkoły. Szczegółowy rozkład liczebności poszczególnych poziomów wykształcenia opisuje **Tabela 4**.

Tabela 4. Poziom wykształcenia

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	683	14.8%
Średnie i policealne	1534	33.2%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	984	21.3%
Gimnazjalne	98	2.1%
Podstawowe	654	14.1%
Podstawowe nieukończone	104	2.2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w gminie zarejestrowano 226 osób bezrobotnych, co oznacza, że co 20 osoba zamieszkująca gminę pozostawała bez pracy. Poziom bezrobocia w powiecie lipskim pozostaje wyższy i w 2024 roku wyniósł 12%. Liczba bezrobotnych w ostatnich latach pozostawała na podobnym poziomie, z niewielkim spadkiem w 2023 r. Wskaźnik ten jest spójnymi z danymi o stopie bezrobocia dla powiatu lipskiego, które pozostaje na poziomie ponad dwa razy wyższym niż średnia krajowa (12,9% na koniec 2024 r.) Liczba zarejestrowanych w Urzędzie Pracy bezrobotnych mężczyzn jest wyższa niż liczba kobiet. Szczegółowe dane o liczbie bezrobotnych przedstawia **Tabela 5**.

Tabela 5. Poziom bezrobocia³ w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	225	206	226	4.89%	4.51%	5.00%
W tym mężczyźni	115	112	118	2.55%	2.48%	2.61%
W tym kobiety	110	94	108	2.43%	2.08%	2.39%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

W analizowanym okresie najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej były ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Z tytułu ubóstwa w 2024 roku wsparcie otrzymały 102 osoby, co stanowi nieco ponad 2% mieszkańców gminy. W 2023 roku liczba ta wynosiła 144 osoby (3,15% ogółu mieszkańców). Wyższy odsetek w 2023 roku jest zgodny z tendencją ogólnokrajową – w związku z wysoką inflacją znacząco wzrósł wówczas odsetek osób doświadczających ubóstwa. Z tytułu bezrobocia wsparcie otrzymuje podobna liczba mieszkańców – odpowiednia 130 w roku 2023 i 110 w roku 2024.

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ubóstwo	124	144	102	2.70%	3.15%	2.26%
Bezdomność	0	0	1	-	-	0.02%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	68	81	87	1.48%	1.77%	1.93%
- w tym wielodzietność	68	81	87	1.48%	1.77%	1.93%
Bezrobocie	112	130	110	2.44%	2.85%	2.43%
Niepełnosprawność	39	29	27	0.85%	0.63%	0.60%
Długotrwała lub ciężka choroba	89	115	109	1.94%	2.52%	2.41%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	73	68	78	1.59%	1.49%	1.73%

³Poziom bezrobocia przedstawiony w dokumencie to prostu przelicznik liczby bezrobotnych i liczby ludności. Stopa bezrobocia to wskaźnik ilustrujący odsetek osób bezrobotnych wśród osób aktywnych zawodowo. Ponieważ dane o aktywności zawodowej są dostępne jedynie dla poziomu powiatu, nie jest możliwym wyliczenie stopy bezrobocia dla gminy.

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
- w tym rodziny niepełne	25	16	11	0.54%	0.35%	0.24%
- w tym rodziny wielodzietne	33	26	39	0.72%	0.57%	0.86%
Przemoc domowa	0	3	3	-	0.07%	0.07%
Alkoholizm	33	28	0	0.72%	0.61%	-
Narkomania	0	0	21	-	-	0.46%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	2	0	-	0.04%	-
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	5	-	-	0.11%
Zdarzenie losowe	3	1	0	0.07%	0.02%	-
Sytuacja kryzysowa	3	0	0	0.07%	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

3.2.ZASOBY JST

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE JST ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

W gminie Solec nad Wisłą znajduje się jeden podmiot obejmujący wsparciem wybrane grupy społeczne, którym jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy Rynek 1. Realizuje on działania na rzecz większości grup społecznych. Liczba personelu w ośrodku nie uległa zmianie pomiędzy rokiem 2022 a 2024. Nieznacznie wzrosła liczba personelu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Szczegółowe informacje dotyczące Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Solec nad Wisłą w latach 2022-2024 przedstawia **Tabela 7**.

Tabela 7 Podstawowe informacje o Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą

	2022	2023	2024
Lokalizacja (miasto/wieś)	Miasto		
Liczba osób korzystających	323	323	358
Średni okres korzystania z pomocy OPS (w mies.)	48	54	58
Liczba personelu	7	8	7
Liczba personelu w przeliczeniu na etaty	7,00	8,00	7,00
Liczba personelu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	1,52	1,75	1,55
Jednostka prowadząca	Gmina		

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-06 oraz BDL GUS

W gminie Solec nad Wisłą podstawowym podmiotem jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje działania na rzecz wszystkich grup społecznych. Ponadto mieszkańcy gminy Solec nad Wisłą korzystają również z usług oferowanych przez jednostki powiatowe:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku - jednostka organizacyjna pomocy społecznej na szczeblu powiatowym;
- Dom Pomocy Społecznej w Lipsku – placówka posiada 105 miejsc, a w 2024 roku korzystało z niej 111 osób.
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku "Słoneczny Dom";
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Łaziskach "Dworek Uroczysko";
- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Lipsku;
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Solcu nad Wisłą;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipsku;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci Nr 1” w Lipsku;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci Nr 2” w Lipsku;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci Nr 3” w Lipsku;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Hucie im. Kawalerów Orderu Uśmiechu.

Zarówno liczba osób, jak i liczba rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej uległa zmniejszeniu w latach 2022-2024. W przypadku liczby osób odnotowano spadek o 7,14% z poziomu 168 osób w 2022 roku do 156 w 2024 roku. Biorąc pod uwagę rodziny objęte wsparciem w postaci świadczeń, ich liczba zmniejszyła się o 12,88%, natomiast wzrosła liczba rodzin otrzymujących pomoc udzielaną w ramach pracy socjalnej. Wartości wzrosły z poziomu 146 w 2022 roku do 168 w 2024 roku (wzrost o 15,07%). Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia **Tabela 8**.

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	168	166	156	132	128	115
w tym:						
Świadczenia pieniężne	85	83	64	84	83	64
Świadczenia niepieniężne	83	83	92	48	45	51
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	168	166	156	132	128	115
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej	X	X	X	146	145	168

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych gminy Solec nad Wisłą w 2024 roku wyniosła 285 006 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 1,43%. Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń największą kwotą 2024 roku charakteryzowały się zasiłki stałe (159 091 zł), z których korzystało 20 osób. Kolejnymi świadczeniami były usługi opiekuńcze na łączną kwotę 63 030 zł, którymi objęto 15 osób oraz posiłki, z których skorzystało 77 osób, a ich koszt wyniósł 36 255 zł. Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w gminie Solec nad Wisłą przedstawia poniższa **Tabela 9**.

Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	168	166	156	132	126	115	280 983	220 387	285 006
W tym:									
Zasiłki stałe	23	20	20	23	20	20	146 564	123 455	159 091
Zasiłki okresowe	22	26	17	22	26	17	16 000	16 992	17 000
Schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Posiłek	73	76	77	37	38	36	34 162	36 653	36 255
Ubranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze – ogółem	10	7	15	10	7	15	33 646	25 234	63 030
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	0	0	0	X	X	X
Interwencja kryzysowa	X	X	X	0	0	0	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	146	145	168	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

W Gminie Solec nad Wisłą działania środowiskowe realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obejmują usługi skierowane do różnych grup mieszkańców - dzieci, rodzin, osób starszych, chorych, niepełnosprawnych oraz potrzebujących wsparcia psychologicznego i społecznego.

Przedewszystkim w ramach zadań własnych gminy realizowane są:

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kierowane do osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, które wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu, a rodzina nie jest w stanie tej pomocy zapewnić. Usługi te świadczone są średnio od 5 do 9 godzin tygodniowo dla każdej z 6 osób korzystających ze wsparcia. Zadanie realizowane jest przez M-GOPS / CUW, przy udziale 1 opiekunki środowiskowej.
- Praca socjalna, realizowana w środowisku lokalnym przez pracowników socjalnych, obejmująca pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych, rodzinnych, zdrowotnych i materialnych.
- Wsparcie rodzin poprzez asystentów rodziny, którzy pomagają rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie realizowane jest w zależności od potrzeb rodzin, a za jego realizację odpowiada M-GOPS, zatrudniający dwóch asystentów rodziny.
- Program „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego zapewniane są posiłki dzieciom, uczniom oraz osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym – jest to stała forma środowiskowego wsparcia żywieniowego.

Ponadto gmina aktywnie uczestniczy w programach resortowych i rządowych o charakterze środowiskowym, które są dostosowane do potrzeb mieszkańców:

- „Korpus Wsparcia Seniorów” (Moduł I i II) – usługi skierowane do osób starszych, obejmujące teleopiekę z wykorzystaniem opasek SOS monitorujących funkcje życiowe oraz usługi sąsiedzkie. Program obejmuje 7 osób starszych objętych bezpośrednim wsparciem w środowisku (16 godz. miesięcznie dla każdej osoby) oraz 28 seniorów wyposażonych w opaski bezpieczeństwa. Zadanie realizowane jest przez M-GOPS / CUW, przy zaangażowaniu 3 osób kadry.
- „Opieka Wytchnieniowa” – wsparcie dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów, świadczone zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w formie pobytów krótkoterminowych w placówkach całodobowych. Pomocą objęto 7 osób, przy średnim wymiarze 20 godzin miesięcznie dla każdej z nich. Program realizowany jest przez M-GOPS / CUW, z udziałem 3 osób personelu.
- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – indywidualna pomoc w codziennym funkcjonowaniu i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Ze wsparcia korzysta 10 osób, w tym 1 dziecko, a każda osoba objęta jest średnio 25 godzinami pomocy miesięcznie. Program realizowany jest przez M-GOPS / CUW, przy udziale 3 osób kadry.

W ramach działań środowiskowych M-GOPS prowadzi również obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który monitoruje sytuację rodzin zagrożonych przemocą, opracowuje indywidualne plany pomocy i prowadzi interwencje w środowisku domowym.

Gmina ma ponadto podpisaną umowę na świadczenie usług dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. W okresie od 1 marca do 30 września 2025 r. z usług skorzystała 1 osoba, przebywająca w ośrodku wsparcia całodobowo przez 7 dni w tygodniu. Zadanie realizowane jest przez M-GOPS we współpracy z placówką, z udziałem 2 osób personelu.

Dodatkowo Gmina uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) we współpracy z Radomskim Bankiem Żywności. Usługi środowiskowe realizowane na terenie gminy Solec nad Wisłą przedstawia poniższa **Tabela 10**.

Tabela 10. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki

Grupa objęta wsparciem	Formy wsparcia świadczone w środowisku	Wymiar świadczonych usług	Podmiot odpowiedzialny za realizację usługi	Liczba personelu
Osoby starsze	Realizacja Programu Korpus Wsparcia Seniorów Moduł I i II	16 godz. w miesiącu dla 7 osób starszych w środowisku oraz 28 opasek SOS w środowiskach osób starszych na terenie Gminy.	M-GOPS/ CUW	3
	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Średnio 5-9 godz. w tygodniu dla każdej osoby potrzebującej – 6 os.	M-GOPS/CUW	3
Osoby z niepełnosprawnościami	Realizacja programu Opieka Wytchnieniowa	Średnio 20 godz. w miesiącu dla każdej osoby z niepełnosprawnością i jej opiekuna – 7 os.	M-GOPS/CUW	3
	Realizacja Programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”	średnio 25 h w miesiącu dla każdej osoby z niepełnosprawnością – 10 osób w tym 1 dziecko.	M-GOPS /CUW	3
Rodziny z dziećmi	Asystent Rodziny	Według potrzeb rodzin	M-GOPS	2
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Nie dotyczy			
Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością	Posiadamy podpisaną umowę na świadczenie usług dla osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością	Aktualnie nie dotyczy W okresie od 1.03.2025r. do 30.09.2025r. z usług korzystała 1 osoba w placówce wsparcia przez 7 dni w tygodniu 24h/dobę	Umowa z placówką i M-GOPS	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych własnych gminy

3.3. DIAGNOZA I ANALIZA POTRZEB MIESZKAŃCÓW W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

W celu zidentyfikowania kluczowych problemów oraz potrzeb najbardziej wrażliwych grup społecznych przeprowadzono warsztaty diagnostyczno-strategiczne z udziałem przedstawicieli instytucji świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej i czynnie angażujących się w życie społeczności lokalnej w gminie Solec nad Wisłą oraz pozostałych gmin powiatu lipskiego. Diagnoza objęła cztery główne obszary wsparcia:

1. osoby starsze,
2. osoby z niepełnosprawnościami,
3. rodziny z dziećmi,
4. osoby doświadczające kryzysów zdrowia psychicznego.

Wnioski wypracowane podczas warsztatów stanowią podstawę do dalszych działań w ramach opracowywania lokalnego planu deinstytucjonalizacji. Posłużą one do tworzenia rozwiązań mających na celu zwiększenie dostępności, skuteczności i inkluzywności systemu pomocy społecznej w gminie Solec nad Wisłą.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

POTENCJAŁ

W gminie Solec nad Wisłą realizowanych jest wiele działań ukierunkowanych na wspieranie osób starszych oraz podnoszenie jakości ich życia. Seniorzy mogą korzystać z różnorodnych form aktywności i pomocy, które tworzą podstawę rozwijającego się lokalnego systemu usług społecznych.

Ważną rolę pełni Rada Seniorów, która aktywnie działa na rzecz środowiska osób starszych. Środki na jej funkcjonowanie pozyskano w ramach projektu *Mazowsze dla Seniorów*. Istotnym elementem integracji i aktywizacji mieszkańców jest działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku, a także Koła Gospodyń Wiejskich – na terenie gminy funkcjonuje 9 takich kół, liczących od 10 do 30 członków każde.

W zakresie wsparcia opiekuńczego Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi opiekuńcze – realizowane przez jedną osobę dla 6–8 podopiecznych rocznie. Pomoc uzupełnia Korpus Wsparcia Seniorów, w ramach którego 7 osób świadczy usługi sąsiedzkie wspierające codzienne funkcjonowanie seniorów. W gminie dostępne są także programy rządowe i lokalne, takie jak „Opieka Wytchnieniowa”, z którego korzysta 10 osób, oraz usługa Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością.

Ważnym elementem zwiększania bezpieczeństwa są opaski SOS – aktualnie korzysta z nich 28 seniorów. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują ośrodki zdrowia prowadzone przez jedną spółkę lekarską, zapewniając mieszkańcom dostęp do podstawowych świadczeń zdrowotnych.

Dzięki tym inicjatywom seniorzy mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, korzystać z dostosowanej do swoich potrzeb pomocy oraz zachować możliwie najwyższą samodzielność. Gmina konsekwentnie rozwija ofertę usług i podejmuje działania sprzyjające integracji międzypokoleniowej.

OGRANICZENIA

Mimo pozytywnych zmian i rosnącej liczby inicjatyw, wciąż występują jednak problemy i ograniczenia, które utrudniają pełne zaspokojenie potrzeb osób starszych. Do najważniejszych należą:

- samotność i izolacja społeczna, szczególnie wśród osób samotnie mieszkających,
- trudności w nawiązywaniu kontaktu z otoczeniem i ograniczona aktywność towarzyska,
- brak bliskich osób, z którymi seniorzy mogliby spędzać czas,
- niewystarczająca liczba miejsc w placówkach zapewniających wsparcie dzienne lub całodobowe,
- brak domów dziennego pobytu i innych przestrzeni służących integracji,

- ograniczenia finansowe, które utrudniają tworzenie nowych form wsparcia,
- brak rozwiązań dotyczących opieki nad zwierzętami w sytuacji, gdy osoba starsza trafia do domu pomocy społecznej.

POTRZEBY

Wskazane trudności pokazują, że choć w gminie podejmowanych jest wiele cennych inicjatyw, to system wsparcia seniorów wymaga dalszego rozwoju. W szczególności potrzebne jest zwiększenie dostępności rehabilitacji domowej, utworzenie dziennego domu pobytu, a także rozwój klubu seniora i sieci pomocy sąsiedzkiej. Mieszkańcy dostrzegają również potencjał w powołaniu zespołu wolontariuszy do wspierania seniorów oraz wskazują na potrzebę zapewnienia bezpłatnego transportu do lekarzy i poradni specjalistycznych.

Do **potrzeb osób starszych zidentyfikowanych jako potrzebnych „od zaraz”** należą przede wszystkim inicjatywy, które nie wymagają dużych nakładów finansowych, ale mają ogromne znaczenie społeczne. Najpilniejsze z nich to rozwój **pomocy sąsiedzkiej**, tworzenie lokalnych sieci wsparcia opartych na wzajemnej solidarności mieszkańców, a także powołanie **klubu seniora**, który pełniłby funkcję miejsca spotkań, integracji i aktywizacji osób starszych. Istotna jest również dostępność **pomocy psychologicznej**, szczególnie dla seniorów doświadczających samotności, utraty bliskich czy obniżonego nastroju. Wskazuje to na potrzebę umocnienia wsparcia emocjonalnego i psychicznego w ramach lokalnych usług społecznych.

Wśród działań z **potencjałem rozwoju** znajduje się **rehabilitacja domowa** oraz utworzenie **dziennego domu pobytu dla osób starszych**. Obie formy wsparcia są niezwykle istotne w kontekście utrzymania samodzielności seniorów oraz odciążenia rodzin w opiece nad osobami niesamodzielnymi. Rehabilitacja w warunkach domowych pozwoliłaby ograniczyć konieczność dojazdów do placówek medycznych, a dzienny dom pobytu stałby się miejscem aktywizacji, terapii i codziennego kontaktu z innymi ludźmi.

Za **potrzeby ciężkie do wdrożenia, ale w perspektywie czasu być może bardziej realne** uznano **utworzenie zespołu wolontariuszy** dedykowanego osobom starszym. Choć wymaga on dobrej koordynacji i zaangażowania wielu podmiotów, ma duży potencjał integracyjny i edukacyjny. Wolontariusze mogliby wspierać seniorów w codziennych czynnościach, towarzyszyć im podczas wizyt lekarskich czy po prostu zapewniać im obecność i rozmowę, co stanowiłoby istotne przeciwdziałanie samotności. Kolejna taka potrzeba to **darmowy transport do lekarzy i poradni specjalistycznych**. Pomimo że obecnie jego wprowadzenie przekracza możliwości finansowe gminy, wskazanie tej potrzeby podkreśla, jak dużym problemem dla seniorów jest ograniczona mobilność i trudności w dostępie do usług zdrowotnych. W przyszłości rozwiązanie to mogłoby zostać częściowo zrealizowane np. poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

Poniżej zestawiono usługi społeczne realizowane dla osób starszych w gminie Solec nad Wisłą docelowo:

- Usługi opiekuńcze, w tym w formie usług sąsiedzkich,
- Mobilne usługi towarzyszenia seniorom i osobom niesamodzielnym ograniczające poczucie samotności i izolacji w środowisku zamieszkania,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – mobilne usługi sanitarne, pielęgniarские i pielęgnacyjne,
- Usługa Klub Seniora,
- Usługi animacji środowiskowej – gimnastyka dla seniora,
- Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku,
- Posiłek do domu dla osób starszych i samotnych,
- Opieka Wytchnieniowa,
- Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością,
- Opaska SOS,
- Rada Seniorów

- Korpus Wsparcia Seniorów,
- Koła Gospodyń Wiejskich.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

POTENCJAŁ

Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia zarówno na poziomie gminy, jak i powiatu. Najważniejszymi formami pomocy są zajęcia prowadzone w Warsztacie Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowych Domach Samopomocy. Choć placówki te znajdują się poza terenem gminy, mieszkańcy mają zapewniony dowóz, co umożliwia im udział w zajęciach terapeutycznych, rehabilitacyjnych oraz rozwijających samodzielność i kompetencje społeczne.

Istotną rolę w systemie wsparcia pełnią również instytucje lokalne i powiatowe, takie jak Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz poradnie specjalistyczne, które oferują pomoc psychologiczną, medyczną oraz wsparcie w aktywizacji zawodowej. W ramach współpracy międzyinstytucjonalnej osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z programów „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”, co znacząco odciąża ich opiekunów oraz wspiera samodzielne funkcjonowanie.

Gmina kieruje mieszkańców do Centrów Opiekuńczo-Mieszkalnych i Domów Pomocy Społecznej - gmina nie prowadzi własnych usług tego typu na swoim terenie.

Uzupełnieniem systemu wsparcia są usługi zdrowotne. Ośrodek zdrowia realizuje mobilne usługi pielęgniarstwa, a pielęgniarki środowiskowe wspierają osoby niesamodzielne w ich miejscu zamieszkania, co ułatwia dostęp do opieki i poprawia komfort życia.

Dzięki rozwijającym się formom wsparcia oraz rosnącej świadomości społeczności lokalnej, gmina Solec nad Wisłą staje się coraz bardziej przyjaznym i dostępnym miejscem dla osób z niepełnosprawnościami. Sprzyja to ich integracji, aktywizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

OGRANICZENIA

Pomimo pozytywnych działań i rozwijających się form wsparcia, osoby z niepełnosprawnościami nadal napotykają na trudności, które ograniczają ich pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Do najważniejszych problemów należą:

- poczucie samotności i wykluczenia, wynikające z ograniczonych kontaktów społecznych,
- strach przed izolacją oraz obawa przed brakiem zrozumienia ze strony otoczenia,
- niedostateczna akceptacja społeczna dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- ograniczony dostęp do lokalnych placówek wsparcia dziennego, takich jak ŚDS czy WTZ – funkcjonujących poza gminą,
- bariery architektoniczne i komunikacyjne, które utrudniają codzienne funkcjonowanie i dostęp do przestrzeni publicznej,
- niewystarczająca liczba asystentów osób z niepełnosprawnościami, co ogranicza możliwości samodzielnego życia i uczestnictwa w życiu lokalnym.

POTRZEBY

Zidentyfikowane potrzeby osób z niepełnosprawnościami wskazują, że gmina Solec nad Wisłą wymaga dalszego rozwoju usług społecznych, w szczególności tych świadczonych **blisko miejsca zamieszkania**. Wśród **najpilniejszych potrzeb**, które można wdrożyć w krótkim czasie, znajdują się:

- zatrudnienie lub pozyskanie asystenta osoby z niepełnosprawnością,
- rozwój usług opiekuńczych i opieki wytchnieniowej realizowanych przez M-GOPS,
- wprowadzenie usług sąsiedzkich wspierających codzienne funkcjonowanie,
- likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej,
- zakup sprzętu ortopedycznego oraz organizacja turnusów rehabilitacyjnych.

W perspektywie rozwoju, z potencjałem wdrożeniowym, wskazuje się na potrzebę utworzenia **lokalnego stowarzyszenia lub grupy samopomocowej**, która mogłaby integrować osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny oraz organizować zbiórki środków (np. z 1,5% podatku) na cele rehabilitacyjne. Duże znaczenie ma także **rozwój rehabilitacji domowej**, umożliwiającej realizację ćwiczeń bez konieczności dojazdu do placówek medycznych, co stanowiłoby duże ułatwienie dla osób z ograniczeniami ruchowymi.

Wśród rozwiązań trudniejszych do realizacji, ale możliwych w dłuższej perspektywie, wymienia się utworzenie **mieszkań treningowych lub Zakładu Aktywności Zawodowej**, które pozwoliłyby osobom z niepełnosprawnościami rozwijać samodzielność i kompetencje zawodowe. Równie ważnym kierunkiem jest rozwój **spółdzielni socjalnej**, która mogłaby zapewnić miejsca pracy chronionej.

Za rozwiązania trudne do wdrożenia w obecnych warunkach, ale społecznie pożądane, uznano m.in. **system darmowego transportu dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi** oraz **instalację ścieżek sensorycznych lub sygnalizacji dźwiękowej dla osób niewidomych** na przejściach dla pieszych. Ich realizacja wymagałaby znaczących środków finansowych i współpracy z partnerami zewnętrznymi, np. z poziomem powiatu.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- Usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami,
- Opieka wytchnieniowa,
- Teleopieka,
- Wsparcie w formie dożywiania,
- Praca socjalna,
- Mobilne usługi pielęgniarstwa,
- Środowiskowe pielęgniarstwo.

OBSZAR WSPARCIA RODZIN I DZIECI

POTENCJAŁ

W gminie Solec nad Wisłą funkcjonują sprawne mechanizmy wsparcia oraz instytucje, które odgrywają ważną rolę w ochronie i wzmacnianiu rodzin, szczególnie tych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kluczową rolę w systemie pomocy odgrywa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który prowadzi działania diagnostyczne, profilaktyczne i interwencyjne. W jego ramach działają grupy diagnostyczno-pomocowe, których zadaniem jest indywidualne rozpoznanie sytuacji rodzin oraz koordynacja pomocy.

W gminie funkcjonują również asystenci rodziny, którzy udzielają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, pomagają w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, a także motywują rodziców do podejmowania działań naprawczych. Dzieci mogą korzystać z programu dożywiania w szkołach, co stanowi istotne wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji finansowej.

Rodziny mogą korzystać z pomocy psychologa i pedagoga, a w razie potrzeby także ze wsparcia Policji, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Ważnym elementem lokalnego systemu pomocy jest również możliwość skierowania na terapię odwykową lub leczenie przymusowe oraz realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc. Dzięki współpracy różnych instytucji wsparcia, gmina podejmuje działania zmierzające do ochrony rodzin przed kryzysem, a w szczególności do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom.

W gminie funkcjonują dwie szkoły podstawowe, szkoła niepubliczna oraz Zespół Szkół, co zapewnia łatwy dostęp do edukacji na różnych poziomach. Na terenie gminy działa także Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, oferujący pomoc wychowawczą i terapeutyczną młodzieży wymagającej wsparcia.

Ważnym miejscem integracji i rozwoju są zajęcia prowadzone przez Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury – zajęcia muzyczne i inne formy aktywności, częściowo odpłatne, a częściowo nieodpłatne. W gminie funkcjonują również świetlice wiejskie, zlokalizowane tam, gdzie działają Koła Gospodyń Wiejskich, pełniące funkcję miejsc spotkań i aktywności dla dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu działa Rodzinny Dom Dziecka, z którego wsparcia mogą korzystać mieszkańcy gminy, jeśli zachodzi taka potrzeba.

Dostęp do usług zdrowotnych zapewnia lokalny ośrodek zdrowia, w którym przyjmują: lekarz rodzinny, logopeda oraz stomatolog (usługi stomatologiczne realizowane są również prywatnie).

Rodziny mogą skorzystać także z nieodpłatnych usług poradnictwa prawnego, dostępnych w Urzędzie Miasta i Gminy w Solcu nad Wisłą w każdy piątek.

W zakresie profilaktyki uzależnień gmina wspiera działania edukacyjne – każda szkoła dysponuje środkami finansowymi na zajęcia profilaktyczne, obejmujące m.in. wyjazdy na basen, przedstawienia teatralne i pantomimiczne w szkołach, a także lokalne wydarzenia integracyjne, takie jak pikniki czy obchody Dnia Dziecka.

OGRANICZENIA

Wśród najważniejszych problemów rodzin z dziećmi w gminie Solec nad Wisłą wskazuje się:

- **zagrożenie przemocą domową** oraz konieczność skuteczniejszego zabezpieczenia dzieci przed jej doświadczaniem lub byciem jej świadkami,
- **trudności w uzyskaniu osoby wspierającej rodzinę**, np. w formie asystenta lub specjalisty środowiskowego,
- **lęk przed rozpadem rodziny**, bezrobociem oraz problemami ekonomicznymi, które często nasilają konflikty domowe,
- **obawy związane z utratą zdrowia lub życia** w rodzinach zmagających się z przemocą lub uzależnieniami,
- **stygmatyzację społeczną** – rodziny, które doświadczają problemów, często obawiają się ich ujawnienia z powodu niechęci otoczenia,
- **ograniczoną ofertę kulturalno-edukacyjną dla dzieci i młodzieży**, gdyż na terenie gminy i powiatu działa jedynie **Lipskie Centrum Kultury**,
- **spadek aktywności fizycznej wśród dzieci**, wynikający m.in. z częstych zwolnień z zajęć sportowych oraz braku lokalnych inicjatyw prozdrowotnych i rekreacyjnych.

POTRZEBY

Analiza potrzeb wskazuje, że system wsparcia rodzin w gminie Solec nad Wisłą wymaga dalszego wzmocnienia, szczególnie w zakresie **wsparcia emocjonalnego, psychologicznego i wychowawczego**. Wśród działań potrzebnych do wdrożenia od zaraz znajdują się:

- zapewnienie stałego dostępu do **psychologa i pedagoga**,
- doskonalenie działań interwencyjnych poprzez **zakładanie Niebieskich Kart**,
- kierowanie osób z problemem uzależnień do **Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** lub na **terapię odwykową**,
- kontynuacja i rozwój **programów korekcyjno-edukacyjnych**,
- wzmocnienie roli **asystenta rodziny** w pracy z rodzinami zmagającymi się z kryzysem wychowawczym lub ekonomicznym.

Działania te nie wymagają dużych nakładów finansowych, a ich efektem może być szybkie zwiększenie skuteczności interwencji oraz wczesne wychwytywanie problemów rodzinnych.

Wśród inicjatyw z potencjałem wdrożenia w średnim okresie wymienia się stworzenie przestrzeni do integracji rodzin oraz rozwoju dzieci, takich jak:

- **światlica środowiskowa prowadzona przez organizację pozarządową**, oferująca korepetycje, zajęcia kreatywne i wsparcie wychowawcze,
- **rozwój oferty bezpłatnych i odpłatnych zajęć dla dzieci i młodzieży**,
- **organizacja obozów wakacyjnych i wyjazdów edukacyjnych**, wspierających aktywność fizyczną i społeczną najmłodszych mieszkańców gminy.

W perspektywie długofalowej, jako potrzeby trudne do realizacji, ale inspirujące, wskazuje się **rozszerzenie uprawnień interwencyjnych służb**, np. w zakresie odbioru dzieci z rodzin, w których występuje przemoc lub brak kompetencji wychowawczych. Choć rozwiązanie to wymaga ostrożnego podejścia, podkreśla ono wagę problemu niewydolności opiekuńczej w niektórych środowiskach rodzinnych.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

- Praca socjalna,
- Wzmocnienie wsparcia i pomocy asystenta wobec rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających (zawieranie umów),
- Usługi asystenta rodziny,
- Dożywianie w szkołach
- Zajęcia muzyczne w Ośrodku Kultury w M-GOK-u,
- Świetlice wiejskie,
- Usługi poradnictwa prawnego
- Profilaktyka uzależnień MGKRPA
- Żłobek.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

POTENCJAŁ

Na terenie gminy funkcjonuje kilka instytucji i inicjatyw, które tworzą podstawę lokalnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Do najważniejszych zasobów należy działająca Poradnia Zdrowia Psychicznego, w której mieszkańcy mogą skorzystać z pomocy psychologa, psychiatry i terapeuty. Istotną rolę pełni również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, oferujące poradnictwo, pomoc psychologiczną oraz możliwość uczestnictwa w programach specjalistycznych skierowanych do osób zmagających się z zaburzeniami psychicznymi. Ważnym uzupełnieniem tego systemu są Środowiskowe Domy Samopomocy, które sprzyjają integracji społecznej, rehabilitacji oraz odbudowie umiejętności życiowych.

Kluczowym elementem wsparcia jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, umożliwiającym udział w kursach, stażach i projektach aktywizacyjnych, co pozwala osobom doświadczającym kryzysów psychicznych stopniowo powracać na rynek pracy. Dodatkową formę pomocy stanowi możliwość uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, które otwiera dostęp do świadczeń, usług asystenckich oraz szerokiego wachlarza programów wsparcia.

W działania na rzecz osób w kryzysie zdrowia psychicznego zaangażowany jest także Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które wspierają proces kierowania osób potrzebujących do właściwych instytucji i specjalistów.

Najbliższy lekarz psychiatra oraz oddział długoterminowy psychiatryczny znajdują się w Lipsku, co umożliwia mieszkańcom dostęp do specjalistycznej opieki stacjonarnej i leczenia bardziej złożonych przypadków.

Ważnym zasobem wspierającym osoby z trudnościami psychicznymi jest również Centrum Integracji Społecznej w Krępie Kościelnej, które oferuje reintegrację zawodową i społeczną, pomagając

uczestnikom odbudować kompetencje życiowe, wzmocnić poczucie własnej wartości oraz powrócić na rynek pracy.

Dodatkowo osoby wymagające odciążenia opiekunów mogą korzystać z programu „Opieka wytchnieniowa”, który zapewnia wsparcie zarówno osobom niesamodzielnym, jak i ich rodzinom – pozwalając opiekunom zyskać czasowe odciążenie, a osobom w kryzysie otrzymać profesjonalną opiekę dostosowaną do ich potrzeb.

OGRANICZENIA

Jednym z największych problemów osób w kryzysie zdrowia psychicznego pozostaje **izolacja społeczna i wycofanie z życia wspólnotowego**. Osoby borykające się z zaburzeniami psychicznymi często unikają kontaktów z innymi z obawy przed odrzuceniem czy brakiem zrozumienia. W społeczeństwie nadal występuje **stygmatyzacja** - problemy ze zdrowiem psychicznym bywają postrzegane negatywnie, co powoduje, że wiele osób rezygnuje z poszukiwania pomocy. Dodatkową barierą jest **brak lekarza psychiatry** na terenie gminy oraz **długi czas oczekiwania na wizytę u psychologa w PCPR**. W efekcie mieszkańcy zmagający się z kryzysem często pozostają bez profesjonalnego wsparcia w najtrudniejszych momentach, a ich sytuacja pogarsza się z biegiem czasu.

Problemy te potęguje **brak motywacji do działania, niska samoocena i poczucie bezradności**, które sprawiają, że osoby w kryzysie nie korzystają z dostępnych form pomocy. Obojętność wobec własnego zdrowia, utrata sensu życia i niemożność podjęcia inicjatywy stają się codziennością wielu osób, co z kolei zwiększa ryzyko wykluczenia społecznego.

POTRZEBY

Najpilniejsze potrzeby to **rozwój usług sąsiedzkich**, włączenie w działania programów wsparcia takich jak **Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością** czy **Opieka Wytchnieniowa**, a także zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej w ramach OPS i PCPR.

Wśród działań o dużym potencjale znajduje się **objęcie osób z zaburzeniami psychicznymi specjalistycznymi programami PCPR**, zapewnienie szerszego dostępu do terapii indywidualnej, grupowej i uzależnień (np. AA), a także zwiększenie udziału mieszkańców w zajęciach Środowiskowych Domów Samopomocy.

W perspektywie długoterminowej warto rozważyć wprowadzenie działań bardziej innowacyjnych, choć trudniejszych do realizacji. Należy do nich rozwój **sieci wolontariuszy**, którzy mogliby wspierać osoby w kryzysie poprzez regularne wizyty domowe, rozmowę i towarzyszenie w codziennych obowiązkach. Duży potencjał tkwi również w **tworzeniu mieszkań chronionych i treningowych**, umożliwiających osobom po leczeniu psychiatrycznym stopniowy powrót do samodzielności. Ambitnym, lecz niezwykle potrzebnym rozwiązaniem byłoby zapewnienie **wizyt domowych lekarza psychiatry**, co znacząco zwiększyłoby dostępność pomocy dla osób o ograniczonej mobilności.

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Opieka wytchnieniowa,
- Praca socjalna.

3.4. POTRZEBY PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Potrzeby podmiotów pomocy społecznej w Gminie Solec nad Wisłą koncentrują się na zapewnieniu stabilnego finansowania zadań oraz wzmocnieniu potencjału kadrowego, organizacyjnego i instytucjonalnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Priorytetem jest zwiększenie liczby pracowników socjalnych oraz podnoszenie ich kwalifikacji, aby skuteczniej rozpoznawać i rozwiązywać problemy rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Równocześnie niezbędne jest poprawienie warunków pracy i poziomu wynagrodzeń, co pozwoli zatrzymać wykwalifikowaną kadrę i pozyskać nowych specjalistów. Wskazuje się również na konieczność zwiększenia liczby etatów dla asystentów rodziny, ze względu na rosnącą liczbę rodzin objętych wsparciem i zobowiązanych do współpracy z asystentem przez sąd.

Kluczowym zadaniem jest rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej pomiędzy M-GOPS, szkołami, kuratorami sądowymi, policją, parafiami i organizacjami pozarządowymi. Lepsza wymiana informacji, wspólne działania profilaktyczne i koordynacja pomocy umożliwią skuteczniejsze reagowanie na problemy społeczne. Podmioty pomocy społecznej wskazują także na potrzebę zwiększenia zasobów finansowych i infrastrukturalnych, niezbędnych do realizacji programów rządowych i lokalnych – takich jak dożywianie dzieci, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wsparcie osób starszych i rodzin z dziećmi. W tym kontekście ważne jest również tworzenie lokalnych programów osłonowych i inicjatyw wspierających osoby dotknięte ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością czy chorobą.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby gminy Solec nad Wisłą oraz wyzwania, przed którymi stoją lokalne instytucje, stały się podstawą do opracowania Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2026-2029. Głównym celem Planu jest:

Stworzenie zintegrowanego lokalnego systemu wsparcia, który umożliwi osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami, rodzinom z dziećmi oraz osobom w kryzysie zdrowia psychicznego jak najdłuższe, samodzielne i godne funkcjonowanie w swoim środowisku.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie.

Osoby starsze

- Zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych w gminie Solec nad Wisłą poprzez rozwój lokalnych form wsparcia środowiskowego, sprzyjających utrzymaniu samodzielności, aktywności i integracji społecznej seniorów.

Osoby z niepełnosprawnościami

- Zwiększenie samodzielności, aktywności społecznej i jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój zintegrowanego systemu usług środowiskowych oraz wzmocnienie lokalnych form wsparcia i integracji.

Rodziny z dziećmi

- Wzmocnienie rodzin z dziećmi poprzez rozwój systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, profilaktyki i pracy środowiskowej, ukierunkowanego na poprawę funkcjonowania rodzin, ochronę dzieci przed przemocą i wspieranie rodzicielstwa.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Zapewnienie osobom w kryzysie zdrowia psychicznego dostępu do zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia, który umożliwia poprawę stanu zdrowia, przeciwdziała izolacji społecznej i wspiera proces reintegracji zawodowej i społecznej.

W dalszej części przedstawiono zestaw działań przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego z działań określono planowany czas realizacji, instytucje odpowiedzialne za wdrożenie, przewidywane koszty oraz możliwe źródła finansowania.

4.1.OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
1. Zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych w gminie Solec nad Wisłą poprzez rozwój lokalnych form wsparcia środowiskowego, sprzyjających utrzymaniu samodzielności, aktywności i integracji społecznej seniorów.	1.1. Rozwój systemu pomocy sąsiedzkiej dla osób starszych - stworzenie lokalnej sieci wsparcia opartej na relacjach sąsiedzkich, umożliwiającej pomoc seniorom w codziennym funkcjonowaniu.	2026-2029	M-GOPS, Stowarzyszenia/organizacje
	1.2. Utworzenie Klubu Seniora - zorganizowanie przestrzeni spotkań i aktywizacji osób starszych, oferującej zajęcia integracyjne, edukacyjne i kulturalne, sprzyjające budowaniu więzi społecznych i przeciwdziałaniu izolacji.	2026-2029	M-GOPS, Urząd Miasta i Gminy Solec nad Wisłą
	1.3. Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej dla seniorów - wprowadzenie systematycznego wsparcia psychologicznego w formie konsultacji indywidualnych i grupowych, umożliwiającego poprawę dobrostanu psychicznego i przeciwdziałanie samotności.	2026-2029	Poradnia zdrowia psychicznego
	1.4. Wdrożenie programu rehabilitacji domowej - umożliwienie seniorom korzystania z usług rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania, co pozwoli na utrzymanie sprawności fizycznej, ograniczenie hospitalizacji i wsparcie opiekunów rodzinnych.	2026-2029	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej
	1.5. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych - stworzenie ośrodka wsparcia dziennego oferującego opiekę, rehabilitację, zajęcia aktywizujące oraz integrację społeczną dla seniorów wymagających stałej pomocy w ciągu dnia.	2026-2029	Urząd Miasta i Gminy Solec nad Wisłą

4.2.OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
2. Zwiększenie samodzielności, aktywności społecznej i jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój zintegrowanego systemu usług środowiskowych oraz wzmocnienie lokalnych form wsparcia i integracji.	2.1. Kontynuacja usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami – zapewnienie indywidualnego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, kontaktach społecznych, załatwianiu spraw urzędowych oraz dostępie do edukacji, rehabilitacji i kultury.	2026-2029	M-GOPS/ Urząd Miasta i Gminy Solec nad Wisłą
	2.2. Rozwój pomocy sąsiedzkiej dla osób z niepełnosprawnościami – tworzenie lokalnej sieci wsparcia w oparciu o wolontariat i współpracę społeczną, umożliwiającą pomoc w codziennych czynnościach, kontaktach społecznych oraz transporcie.	2026-2029	M-GOPS, Stowarzyszenia/organizacje
	2.3. Zakup i dofinansowanie sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego – wsparcie osób z niepełnosprawnościami w zakresie wyposażenia ich w niezbędne środki pomocnicze i sprzęt ułatwiający codzienne funkcjonowanie.	2026-2029	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku/ współpraca z punktami medycznymi, COM
	2.4. Organizacja i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych – umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami udziału w turnusach wspierających poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego, sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej.	2026-2029	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku
	2.5. Rozwój rehabilitacji domowej – zapewnienie możliwości korzystania z usług fizjoterapeuty i specjalistów rehabilitacji w warunkach domowych, w celu zwiększenia samodzielności i komfortu życia osób z niepełnosprawnościami.	2026-2029	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej

4.3. RODZINY Z DZIEĆMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
3. Wzmocnienie rodzin z dziećmi poprzez rozwój systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, profilaktyki i pracy środowiskowej, ukierunkowanego na poprawę funkcjonowania rodzin, ochronę dzieci przed przemocą i wspieranie rodzicielstwa.	3.1. Zapewnienie stałego wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin – organizacja poradnictwa i terapii rodzinnej, indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz zajęć wspierających rozwój kompetencji wychowawczych rodziców.	2026-2029	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Szkoły
	3.2. Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez skuteczne wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” - szkolenie kadry w zakresie rozpoznawania przemocy, podejmowanie interwencji, a także udzielanie wsparcia ofiarom i sprawcom w ramach pracy korekcyjno-edukacyjnej.	2026-2029	M-GOPS, Zespół interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku
	3.3. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych – prowadzenie zajęć i warsztatów ukierunkowanych na zmianę postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, naukę konstruktywnego rozwiązywania konfliktów oraz kształtowanie umiejętności społecznych.	2026-2029	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku
	3.4. Wzmocnienie roli asystenta rodziny w pracy środowiskowej – rozwijanie kompleksowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez indywidualne plany pracy, wizyty domowe, wsparcie w kontaktach z instytucjami i pomoc w budowaniu samodzielności życiowej.	2026-2029	M-GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku

4.4.OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
4. Zapewnienie osobom w kryzysie zdrowia psychicznego dostępu do zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia, który umożliwia poprawę stanu zdrowia, przeciwdziała izolacji społecznej i wspiera proces reintegracji zawodowej i społecznej.	4.1. Rozwój lokalnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego – zapewnienie kompleksowej pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej we współpracy z PCPR, OPS, MGKRPA oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz zdrowia psychicznego.	2026-2029	Urząd Miasta i Gminy Solec nad Wisłą, MGKRPA, ŚDS
	4.2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznych usług psychologicznych i psychiatrycznych – kierowanie mieszkańców do poradni zdrowia psychicznego, organizowanie konsultacji i diagnoz, a także ułatwianie uczestnictwa w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych.	2026-2029	Poradnia zdrowia psychicznego, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	4.3. Włączenie osób w kryzysie w życie społeczne i zawodowe – realizacja kursów i szkoleń we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz wspieranie reintegracji społecznej poprzez aktywizację i uczestnictwo w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy.	2026-2029	M-GOPS, PUP
	4.4. Wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych – prowadzenie terapii w ramach grup wsparcia (np. AA), organizowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych oraz motywowanie do korzystania z dostępnych form pomocy.	2026-2029	MGKRPA, Urząd Miasta i Gminy Solec nad Wisłą, M-GOPS

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PLANIE

Ramy finansowe Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026–2029 określają orientacyjne nakłady finansowe niezbędne do skutecznego wdrożenia zaplanowanych działań i przedsięwzięć. Dokument zakłada pełne wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania – zarówno środków własnych gminy, jak i funduszy pochodzących z budżetu województwa, programów krajowych oraz funduszy Unii Europejskiej i innych instrumentów zewnętrznych. Celem jest zapewnienie stabilnego i efektywnego finansowania rozwoju lokalnych usług społecznych.

Wielkość środków przeznaczonych na realizację poszczególnych działań będzie uzależniona od ich zakresu rzeczowego, harmonogramu wdrażania, a także od bieżącej sytuacji finansowej i inwestycyjnych możliwości gminy Solec nad Wisłą. Istotny wpływ na kształt ram finansowych będą miały również założenia długofalowej polityki społecznej i budżetowej gminy.

W dalszej części dokumentu przedstawiono zestawienie potencjalnych źródeł finansowania wraz z przyporządkowaniem ich do odpowiednich obszarów działań. Analizę rozpoczęto od funduszy o najwyższym poziomie oddziaływania – unijnych, a następnie uwzględniono środki krajowe, regionalne (z budżetu województwa mazowieckiego) oraz inne dostępne formy wsparcia finansowego.

Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
	Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	Rewitalizacja terenów wiejskich	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Program Aktywny Maluch 2022-2029	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Budżet państwa (80% lub 50% w	Program senior+	Osoby starsze	Dzienne Domy „Senior +” i Kluby „Senior +”	Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	zależności od modułu)				Moduł 2– zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia, utworzonych w ramach modułu 1.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne”	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątanii), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnościami	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnościami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw”	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (60%) i budżet gminy (40%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	„Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu”	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla Seniorów 2025”	Osoby starsze	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	Aktywizacja osób starszych, zapobieganie ich wykluczeniu i utracie samodzielności oraz polepszenie jakości życia mieszkańców regionu w wieku senioralnym. Działanie polega na udzieleniu gminom, miastom na prawach powiatu z terenu

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					województwa mazowieckiego oraz dzielnicom m.st. Warszawy, pomocy finansowej przeznaczonej na realizację własnych zadań bieżących gmin, miast na prawach powiatu oraz dzielnic m.st. Warszawy, będących inicjatywą rad seniorów
		„Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2025”	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Promocja i ochrona zdrowia psychicznego	Wspieranie zadań związanych z promocją zdrowia psychicznego i profilaktyką zaburzeń wśród mieszkańców Mazowsza
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniące rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”
		„Mazowsze dla zdrowia 2025”	Wszyscy mieszkańcy	Promocja i ochrona zdrowia ogółem	Pomoc finansowa ze środków budżetu Województwa przeznaczona jest na zadania własne powiatów oraz miast na prawach powiatu o charakterze bieżącym z zakresu promocji i ochrony zdrowia, niebędące inwestycją, wyłączeniem działań związanych z profilaktyką zaburzeń i promocją zdrowia psychicznego.
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Bon senioralny	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze	Program wsparcia finansowego dla osób powyżej 75. roku życia, które wymagają regularnej opieki i mają bliskich aktywnych zawodowo.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

Poniżej zaprezentowano system monitorowania, oceny skuteczności oraz pomiaru stopnia realizacji wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026–2029. Szczególną uwagę położono na precyzyjne określenie metod ewaluacji, które umożliwią rzetelną i całościową ocenę wpływu podejmowanych działań na poprawę jakości życia mieszkańców oraz rozwój społeczny gminy.

Ewaluacja obejmie zarówno analizę stopnia wdrożenia zaplanowanych przedsięwzięć, jak i ocenę osiągnięcia zakładanych wskaźników rezultatu i oddziaływania. Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia będzie prowadzony w sposób systematyczny, z wykorzystaniem danych ilościowych i jakościowych. Takie podejście pozwoli na bieżące rozpoznawanie nowych potrzeb mieszkańców, elastyczne dostosowywanie działań oraz utrzymanie wysokiej efektywności wdrażanego systemu usług społecznych w gminie Solec nad Wisłą.

6.1.WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki monitorujące realizację Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 zostały powiązane z każdym z celów szczegółowych. Ich zastosowanie umożliwia ocenę postępów w realizacji celu głównego, jakim jest stworzenie spójnego i dostępnego systemu usług społecznych w gminie Solec nad Wisłą, który skutecznie odpowiada na złożone potrzeby lokalnej społeczności, w szczególności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, a także osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Szczegółowy wykaz wskaźników, przyporządkowanych do poszczególnych celów szczegółowych, przedstawia poniższa **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania..**

Tabela 13. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
L.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych w gminie Solec nad Wisłą poprzez rozwój lokalnych form wsparcia środowiskowego, sprzyjających utrzymaniu samodzielności, aktywności i integracji społecznej seniorów.	Liczba seniorów objętych pomocą sąsiedzką
		Liczba członków w nowoutworzonym Klubie Seniora
		Liczba seniorów korzystających z pomocy psychologicznej
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
L.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
2.	Zwiększenie samodzielności, aktywności społecznej i jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój zintegrowanego systemu usług środowiskowych oraz wzmocnienie lokalnych form wsparcia i integracji.	Liczba godzin świadczonych usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych rehabilitacją domową
		Liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych
RODZINY Z DZIEĆMI		
L.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
3.	Wzmocnienie rodzin z dziećmi poprzez rozwój systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, profilaktyki i pracy środowiskowej, ukierunkowanego na poprawę funkcjonowania rodzin, ochronę dzieci przed przemocą i wspieranie rodzicielstwa.	Liczba zrealizowanych godzin konsultacji indywidualnych i terapii rodzinnych
		Liczba uczestników programów korekcyjno-edukacyjnych
		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		
L.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
4.	Zapewnienie osobom w kryzysie zdrowia psychicznego dostępu do zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia, który umożliwia poprawę stanu zdrowia, przeciwdziała izolacji społecznej i wspiera proces reintegracji zawodowej i społecznej.	Liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych i psychiatrycznych
		Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego uczestniczących w kursach i szkoleniach zawodowych
		Liczba zrealizowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie uzależnień

Źródło: opracowanie własne

6.2.OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 ma na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad wdrażaniem zaplanowanych działań oraz ocenę postępów w realizacji wyznaczonych celów. Stały monitoring stanowi kluczowy element zarządzania procesem wdrażania Planu, umożliwiając bieżące śledzenie efektów, ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz wprowadzanie niezbędnych korekt w razie pojawiających się wyzwań. System ten sprzyja przejrzystości, odpowiedzialności i efektywności w zarządzaniu lokalnymi usługami społecznymi, przyczyniając się do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców gminy Solec nad Wisłą.

Monitoring i ewaluacja Planu będą prowadzone we współpracy z lokalnymi partnerami zaangażowanymi w jego realizację, w tym:

- przedstawicielami władz samorządowych gminy Solec nad Wisłą,
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą,
- jednostkami organizacyjnymi gminy,
- organizacjami pozarządowymi,
- instytucjami publicznymi i partnerami społecznymi działającymi w obszarze pomocy i integracji społecznej.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej odpowiedzialni będą za gromadzenie danych od realizatorów poszczególnych działań oraz ich analizę w odniesieniu do wskaźników przypisanych do celów szczegółowych. Zebrane informacje będą podstawą do opracowania w trybie co dwa lata raportu z monitoringu, prezentującego postępy w realizacji Planu, poziom osiągnięcia wskaźników oraz rekomendacje dotyczące ewentualnych działań naprawczych.

Wskaźniki stanowiąc będą kluczowe narzędzie oceny skuteczności i efektywności wdrażanych rozwiązań, a proces monitorowania pozwoli na elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby mieszkańców i zapewnienie trwałości rezultatów działań podejmowanych w ramach Planu.

6.3.OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 będzie przeprowadzenie ewaluacji wdrożonych działań. Jej głównym celem jest ocena efektów, skuteczności oraz zasadności podejmowanych interwencji w kontekście założonych celów strategicznych i operacyjnych. Ewaluacja umożliwi określenie stopnia realizacji Planu, ocenę jakości wdrażanych usług społecznych oraz identyfikację obszarów wymagających dalszego wsparcia lub korekty.

Proces ewaluacji będzie polegał na przeprowadzeniu oceny realizacji zaplanowanych działań, przeprowadzonej po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejmie analizę osiągniętych

rezultatów, ocenę trwałości efektów oraz efektywności wykorzystania zasobów – w tym finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Ewaluacja ta pozwoli określić rzeczywisty wpływ zrealizowanych działań na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Solec nad Wisłą oraz poziom integracji społecznej.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla 7

Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024..... 9

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne 10

Tabela 4. Poziom wykształcenia 11

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024 11

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024 11

Tabela 7 Podstawowe informacje o Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Solcu nad Wisłą 12

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024..... 13

Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń 14

Tabela 10. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki 16

Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych 31

Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych 32

Tabela 13. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia 37

WYKRESY

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku 10

MAPY

Mapa 1. Przebieg granic gminy Solec nad Wisłą oraz jej położenie na tle mapy Polski i województwa mazowieckiego 9

UZASADNIENIE

do uchwały nr XXIX/145/2025
Rady Miejskiej w Solcu nad Wisłą
z dnia 11 grudnia 2025 r.

Lokalny plan deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych na lata 2026-2029 jest koncepcją zmian w obszarze deinstytucjonalizacji i wyznacza kierunki oraz działania rozwoju gminnej polityki społecznej.

Uruchomienie nowych usług w środowiskach lokalnych możliwe będzie poprzez dostęp do nowej i wysokiej jakości usług społecznych na poziomie lokalnym. Pozwoli to rozwijać usługi w sposób systemowy zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji, a jednocześnie pozyskiwać środki zewnętrzne na ich świadczenie.

W oparciu o ten dokument, celem Lokalnego planu deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych Miasta i Gminy Solec nad Wisłą na lata 2026-2029 jest wyznaczanie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Jednocześnie stanowi on odpowiedź na współczesne wyzwania w obszarze polityki społecznej, takie jak starzenie się społeczeństwa, wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zmiany na rynku pracy, a także przeobrażenia w obrębie rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.

Właściwość Rady do przyjęcia projektu uchwały wynika z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, który stanowi, że do kompetencji Rady należą sprawy zastrzeżone ustawami, do których w tym przypadku należą ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 110 ust. 10) tj. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym: opracowywanie, kierowanie i wdrożenia lokalnych programów pomocy społecznej.

Podjęcie przedmiotowej uchwały będzie stanowiło punkt odniesienia w kontekście zapewnienia środków finansowych na zaplanowane do realizacji działania w obszarze deinstytucjonalizacji i usług społecznych. Jednakże określenie skutków finansowych dla budżetu gminy, w okresie obowiązywania Planu uzależnione jest od możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione